

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE ŽÁKŮ A STUDENTŮ

5. 5. 2022

Kateřina Hařková,
katerina.hasek@gmail.com

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE

- 1. Co jste dostali?**
- 2. Co byste potřebovali?**
- 3. Co můžete nabídnout?**

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE

1. Co jste dostali?

2. Co byste potřebovali?

3. Co můžete nabídnout?

1. Podpora kariérového rozvoje žáků v ČR

2. Vybrané teorie kariérového rozvoje

3. Nástroje a metody

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE NA ŠKOLE

Poradce

ŠVP, kultura školy, pedagógové

Komunita školy

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE ŽÁKŮ V ČR?

- *Školská poradenská zařízení:*
 - pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra
- *Školní poradenská pracoviště:*
 - výchovný poradce, metodik prevence, příp. speciální pedagog či školní psycholog;
 - kariérový poradce
- *Úřad práce – Informačně poradenské středisko (IPS)*
- *Neziskové organizace (IQ Roma Servis, Asistence, Nadání a dovednosti, atp.)*
- *Krajské organizace (JCMM - Centrum vzdělávání všem, InfoKariéra Plzeň)*
- *Soukromí poskytovatelé KP*
- *On-line nástroje (Infoabsolvent, Salmondo, Emiero, aj.)*

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE NA ŠKOLE

1. Jasně deklarovaný, stabilní **kariérový program**
2. Využívání kvalitních informací o trhu práce a o možnostech rozvoje kariéry
3. Zaměření na individuální potřeby každého studenta
4. Provázanost kurikula s kariérovým rozvojem žáků
5. Setkávání se zaměstnavateli a zaměstnanci
6. Zkušenosti z pracoviště
7. Setkávání s dalším vzděláváním a VŠ
8. Individuální poradenství

Gatsby Benchmarks,
Hollman, 2014

PODPORA KARIÉROVÉHO ROZVOJE NA ZŠ

Dopady

- vzdělávací výsledky
- kontextualizace učení
- znalost profesí a možných kariér
- dovednosti pro zaměstnanost
- osobnostně sociální kompetence
- zapojení rodičů

Kashefpakdel, Rehill & Hughes, 2018:

https://www.careersandenterprise.co.uk/sites/default/files/uploaded/1145_what_works_primary_v7_digital.pdf

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ AKTUÁLNĚ V ČR

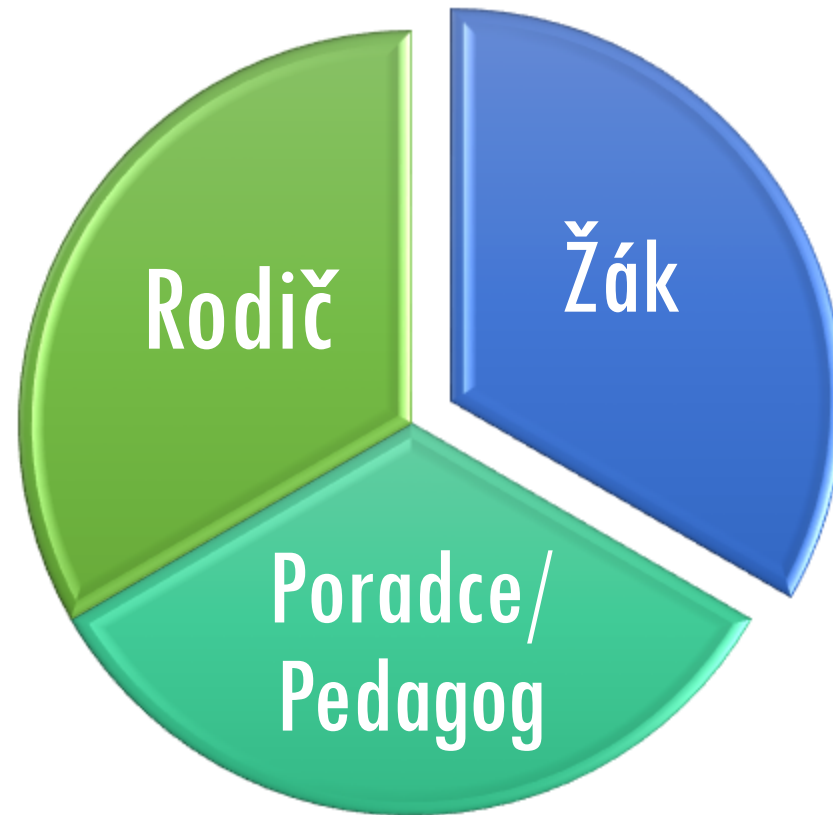
Rozvoj kariérového poradenství na národní úrovni

- Hlavní směry revize RVP ZV: <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+: <https://www.msmt.cz/file/54104/>
- Hlavní směry vzdělávací politiky 2030+: <http://www.msmt.cz/file/51582/> (s. 41; s. 56).

Rozvoj kariérového poradenství na krajské úrovni

- Krajské akční plány vzdělávání (I - III) např. JMK: <https://kap.kr-jihomoravsky.cz/>
- Implementace Krajských akčních plánů vzdělávání, např. JMK, projekt iKAP JMK: <https://kap.kr-jihomoravsky.cz/public/programs/6/pages/70268>
- Národní pedagogický institut ČR www.npi.cz

AKTÉŘI KARIÉROVÉHO ROZVOJE ŽÁKŮ

Vybrané teorie kariérového rozvoje

TEORIE J. HOLLANDA

Zdroj: <https://coloryourcareer.weebly.com/>

TEORIE DONALDA SUPERA

- Duha životní kariéry

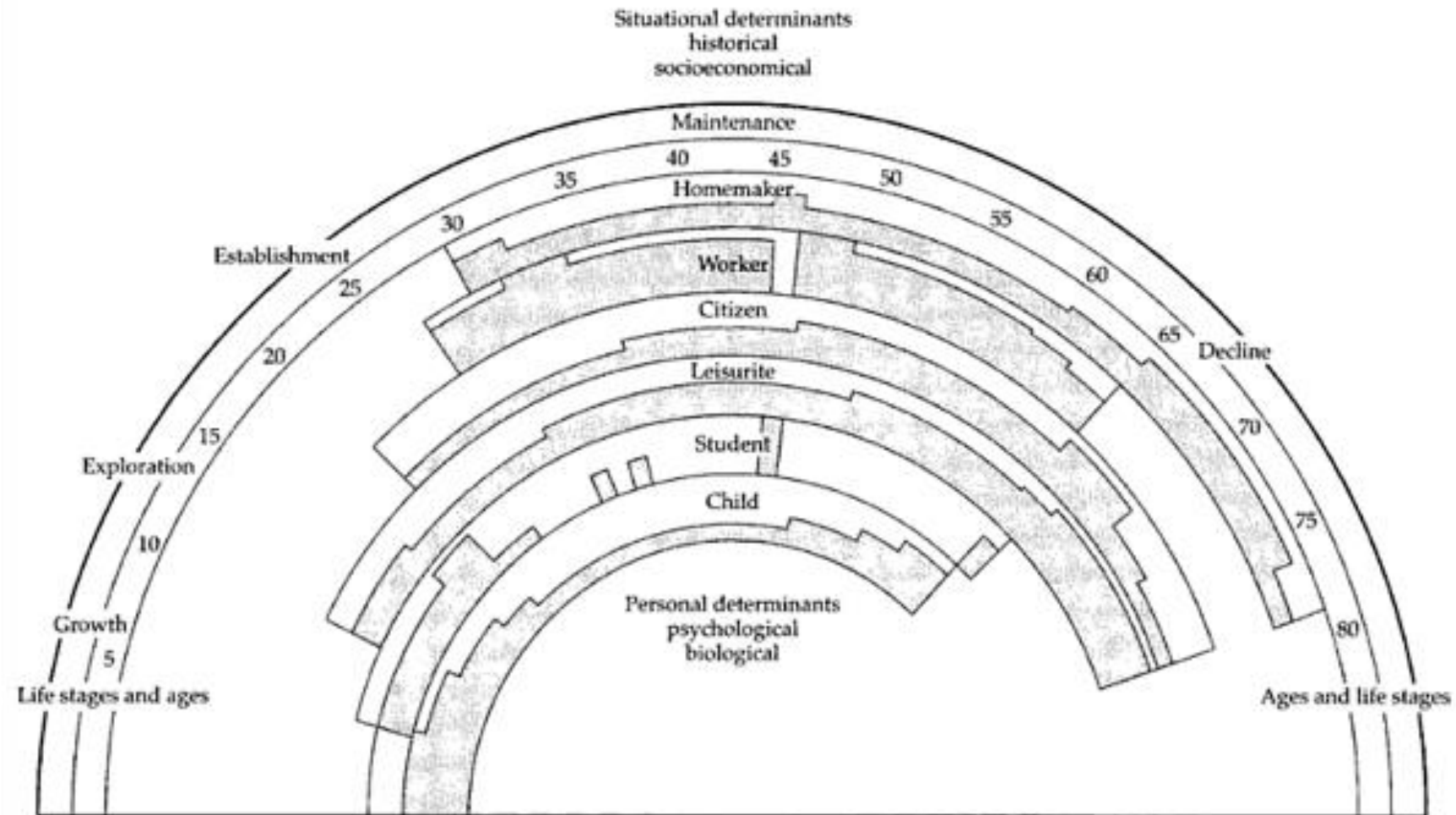

Figure 3.1. The life-career rainbow: Six life roles in schematic life-space (from Guided Career Exploration, 1979)

KARIÉROVÁ ADAPTABILITA (M. SAVICKAS)

- připravenost jedince a prostředky pro zvládání současných a předpokládaných úkolů profesního vývoje.

Jedinci by měli ke kariérovým úkolům přistupovat se:

- *zájmem* o svoji budoucnost
- smyslem pro osobní *kontrolu* nad vlastní kariérou
- *zvědavostí* k možným kariérovým možnostem a alternativám a hledáním sociálních příležitostí
- *sebedůvěrou* v projektování profesní budoucnosti a její realizaci

KARIÉROVÁ ADAPTABILITA (M. SAVICKAS)

Tabulka 1

Dimenze kariérové adaptability

Dimenze kariérové adaptability	Postoje a přesvědčení	Kompetence	Copingové chování	Kariérový problém
Zájem	plánující	plánování	sledující zapojený připravující se	lhostejnost nezájem
Kontrola	rozhodný	rozhodování	asertivní disciplinovaný zaměřený	nerozhodnost váhavost
Zvědavost	zvědavý	poznávání	experimentující riskující zvědavý	nerealističnost
Sebedůvěra	efektivní	řešení problémů	vytrvalý usilující pilný	inhibice

Zdroj: Savickas (2005, s. 53), upraveno

MODEL OXYMÓRONŮ KARIÉROVÝCH KOMPETENCÍ

- Já – Kontext
- Možnosti – Omezení
- Volby – Náhody
- Přizpůsobení – Rezistence
- Změna – Stabilita

Zdroj: Online vzdělávací kurz pro kariérové poradce: <https://careerguidancecourse.eu/cs/>

Nástroje a metody

NÁSTROJE A METODY

- navázání vztahu a dojednání zakázky
- využívání poradenských dovedností
- aplikace teoretických poznatků
- sebereflexe
- podpora sebepoznání (diagnostika?)
- poznávání světa práce (poskytování informací?)
- rozhodování a plánování (portfolio, akční plán)

Etika / Evaluace a zkvalitňování služeb

Začlenění do kontextu školy / Porozumění mimoškolnímu kontextu žáka

NÁSTROJE A METODY

- DVP – Dotazník volby povolání a plánování profesní kariéry
- Test profesních zájmů B-I-T II
- Test struktury zájmů AIST-R (A) – verze pro PC
- BIP – Bochumský inventář profesních charakteristik osobnosti.
- LMI – Dotazník motivace k výkonu
- ISK – Inventář sociálních kompetencí.
- Test kariérových kotev

Další využívané nástroje:

- Test struktury intelektu IST 2000 R
- NEO osobnostní inventář (NEO-PI-R).

Kirchnerová, V. (2020). (In Frňková a kol, 2020)

NÁSTROJE A METODY - VYBRANÉ ZDROJE

Hlad'o, P. & Kvasková, L. (Eds.). (2020). *Kariérová adaptabilita: její podoby, proměny, souvislosti a role v životě mladých dospělých procházejících středním odborným vzděláním*. Brno: MUNIPRESS.

Navarová, S. & LANCOVÁ, M. (2019). *Diagnostika v kariérovém poradenství*. Praha: Raabe.

Amundson, N. E., Harris-Bowlsbeyová, J. & Niles, S. G. 2011. *Základné zložky kariérového poradenstva. Postupy a techniky*. Bratislava: SAAIC, Centrum Euroguidance, s. 65 – 67.

Prince, J. P. & Heiser, L. J. (2000). *Essentials of career interest assessment*. Ney York: Wiley.

INFORMAČNÍ ZDROJE

www.infoabsolvent.cz;

www.komposyt.sk;

www.corobim.sk;

<http://roadtripnation.com/explore/index>;

www.coumim.cz

<https://www.regio-advisor.cz/>

<https://www.salmondo.cz/>

<https://dotaznik.zlkraj.cz/>

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvodní strana | Obory, školy a profese | Absolventi škol a trh práce | Bez bariér | Jak na to

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo videoukázky technických profesí. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro žáky se studijními problémy.

KAM NA ŠKOLU
obory, školy a profese

**ABSOLVENTI ŠKOL
A TRH PRÁCE**

BEZ BARIÉR
až na trh práce

JAK NA TO
rady a doporučení

Vybrali jsme pro Vás...

- žáci ZŠ a jejich rodiče
- žáci a absolventi SŠ
- pedagogové a poradci
- státní správa a zaměstnavatelé

[Obrázkový průvodce výběrem oboru vzdělání](#)

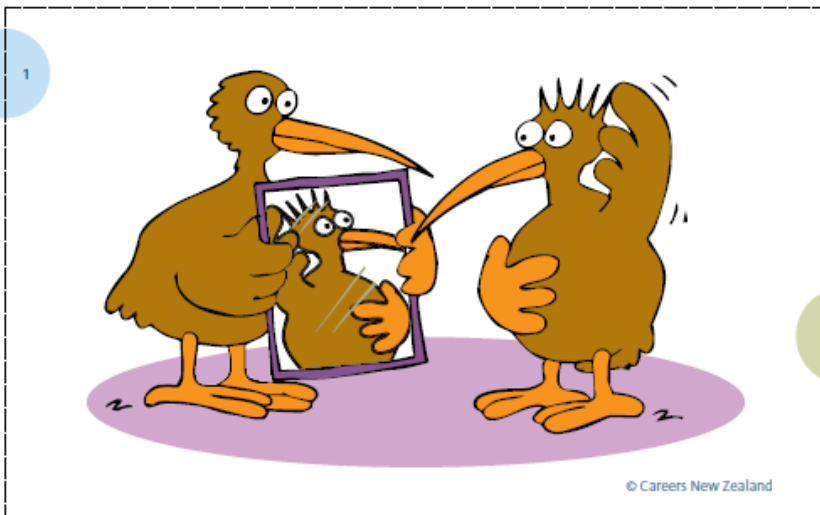
[Výběr oboru vzdělání](#)

[Podívejte se na filmové ukázky](#)

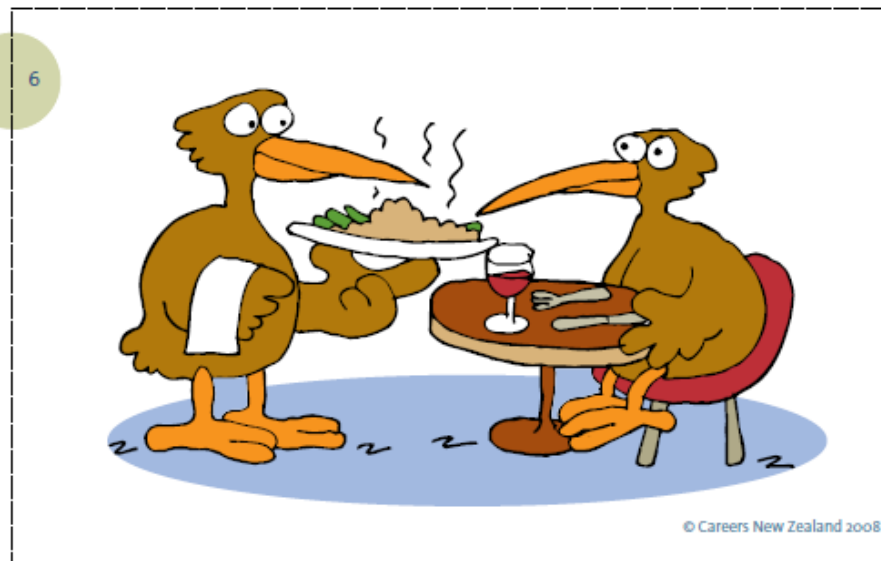
[10 kroků před rozhodnutím](#)

[Vyzkoušejte si PROFITEST \(výsledky testu dostanete ZDARMA\)](#)

JAKÉ METODY KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ VOLIT?

6

Zdroj: www.careers.govt.nz

VÝCHODISKA KARIÉROVÉHO PORADCE?

- poradce jako průvodce, klient je expert na svůj život
- společně vstupují do životního prostoru klienta (V. Peavy)
- poradenství nemění klienta, ale pomáhá mu být celistvější, vědomější (M. Savickas)
- vyprávění příběhů a vytváření významů (M. Savickas)
- zaměření na to, co funguje, co se daří (Appreciative Inquiry)
- poradenství zohledňuje potřeby každého žáka, nabourává stereotypy a podporuje aspirace žáků
- poradce jako obhájce

*„Dobré poradenské služby přinášejí naději, dodávají odvahu, rozjasňují
myšlenky a umožňují společenskou účast na životě druhých“*

(Vance Peavy, 2013, s. 18)

VYBRANÁ LITERATURA

- **Amundson, N. E., Harris-Bowlsbeyová, J. & Niles, S. G. 2011. *Základné zložky kariérového poradenstva. Postupy a techniky.* Bratislava: SAAIC, Centrum Euroguidance.**
- Beková, L. & Grajcár, Š. 2012. *Zručnosti pre riadenie vlastnej vzdelávacej a profesijnej dráhy a ich rozvoj v sektore vzdelávania.* Bratislava: SAAIC, Centrum Euroguidance.
- Frňková, P. a kol. (2020). *Metodická příručka k tématu člověk a svět práce.* Brno: JCMM.
- Holman, J. 2014. *Good Career Guidance.* London: Gatsby Charitable Foundation.
- Hlad'o, P. 2013. *Rozhodování žáků absolventských ročníků základních škol o další vzdělávací a profesní dráze: analýza na základě dotazníkového šetření a ohniskových skupin.* Brno: Mendelova univerzita v Brně.
- Hlad'o, P. 2016. Psychosociální konstrukt kariérové adaptability z pohledu teorie a empirické evidence – přehledová studie. *Lifelong Learning – celoživotní vzdělávání*, roč. 6, č. 3., s. 102–125.
- Patton, W. & McMahon, M. 2015. *Kariérový rozvoj a systémová teorie. Propojení mezi teorií a praxí.* Praha: Centrum Euroguidance, Dům zahraniční spolupráce.
- Sharf, R. S. 2013. *Applying Career Development Theory to Counseling.* 6th Edition. International edition.
- Vuorinen, R., Watts, A. G. (Eds.). 2015. *Rozvoj politik celoživotního poradenství: Evropský nástroj pro tvůrce politik. ELGPN Tools, no. 1.* Praha: Centrum Euroguidance.